

INSUFICIENT

Cada any, la Fundació Gadeso dedica una sèrie de números d'aquesta revista a analitzar el sector turístic de la nostra comunitat. I sempre ho fem des de diferents punts de vista: turistes, empresaris, ciutadans...

Avui, com cada mes d'octubre, tancam la sèrie corresponent a 2013 amb la percepció que tenen els empresaris turístics dels seus rendiments de la temporada alta respecte a la de l'any passat. Com solem fer a la nostra publicació, els resultats es presenten per illes, tenint en compte que la seves realitats turístiques tenen característiques diferenciades, encara que es trobin emmarcades dins el conjunt de les Balears.

Les darreres dades disponibles ens mostren que l'ocupació hotelera a les illes ha estat molt bona, fins i tot superior a la de 2012, però, com veurem amb més profunditat al llarg de la revista, això no ha portat una rendibilitat empresarial al mateix nivell (encara que hagi millorat en alguns casos) ni, malauradament, la creació de nous llocs de feina. Des del nostre punt de vista, és bàsic que una millora en el principal motor de la nostra economia tenguin una repercussió social, concretada en una millora de les xifres d'ocupació i, també, de la qualitat del treball. Per part seva, l'oferta complementària, amb algunes excepcions, segueix immersa en una greu crisi estructural i de model i necessitada d'una urgent reforma en profunditat.

CLIMA EMPRESARIAL (XXII)

TEMPORADA 2013: LA BONA OCUPACIÓ NO BASTA

A la taula 1 es reflecteixen les opinions dels **empresaris turístics** en relació als seus resultats de la temporada passada. Com es pot comprovar, una majoria d'empreses de l'**allotjament** asseguren que la temporada 2013 ha estat millor que la de l'any passat, degut a les bones xifres d'ocupació hotelera durant la temporada alta, mentre que un 45% diu que ha estat molt similar. Aquesta ocupació, desigual segons sigui la zona analitzada, té algunes característiques que cal remarcar: creixen els turistes dels principals mercats emissors però la demanda nacional continua sota mínims; despesa turística similar a 2012; contractacions de darrera hora; estacionalitat endèmica...

Com avançàvem a l'editorial, aquestes

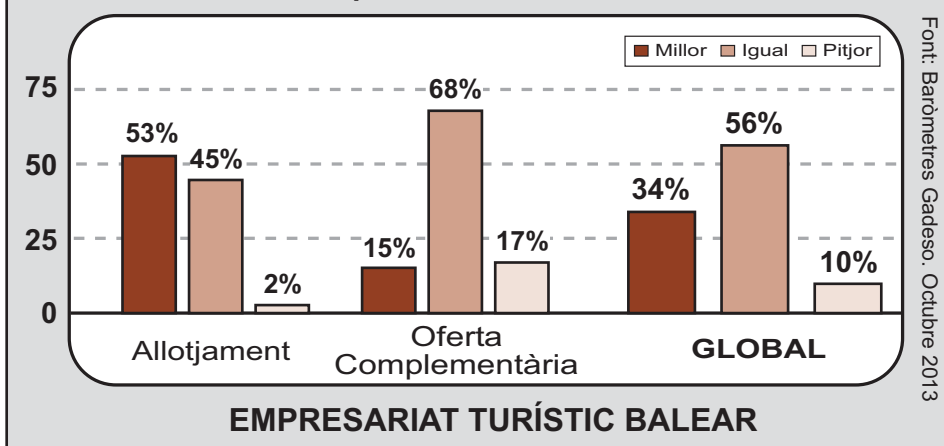
bones xifres d'ocupació de la planta hotelera no s'han vist traduïdes en una millora significativa en el mercat de treball, que continua patint unes insuportables xifres d'**atur** i una creixent **precarietat laboral**.

Si ens referim a l'**oferta complementària**, veiem com tot segueix igual, si bé la situació de determinats subsectors ha millorat lleugerament, arrossegats per l'alta ocupació hotelera. No obstant, continua amb els mateixos problemes estructurals: excés d'oferta, obsolescència, escassa diferenciació del producte...

Com veurem, l'increment de la **rendibilitat** empresarial no se correspon amb l'augment de visitants (i molt menys a l'oferta complementària).

TAULA N°1

En relació amb la temporada passada, la temporada alta 2013 ha estat...

QUADERNS GADESO SOBRE EL TURISME. ANY 2013

- Especial FITUR. Gener 2013
- L'opinió dels empresaris turístics. Maig 2013
- L'opinió dels ciutadans. Juliol 2013
- L'opinió dels turistes (Mallorca). Juliol 2013
- L'opinió dels turistes (Menorca, Eivissa i Formentera). Juliol 2013
- Anàlisi zona turística (Platja de Palma). Agost 2013

Podeu accedir de manera gratuïta a tots aquests Quaderns Gadeso a www.gadeso.org

MALLORCA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2013

TAULA N°2			
ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	78%	13%	19%
Igual	21%	84%	77%
Disminució	1%	3%	4%
SALDO	+77	+10	+15

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

Com ja hem comentat abans, l'ocupació hotelera ha estat bona aquesta temporada alta, encara que la rendibilitat empresarial no hagi augmentat en els mateixos percentatges, degut principalment a un manteniment majoritari dels preus. Malauradament, tampoc ha suposat la creació de llocs de feina, tema serà tractat amb més amplitud a la pàgina 4.

Aquestes dades reflecteixen una visió global dels allotjaments, doncs depenent de la zona de l'illa, de la tipologia i de la categoria, els resultats experimenten variacions.

TAULA N°3			
OFERTA COMPLEMENTÀRIA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	13%	6%	6%
Igual	85%	93%	89%
Disminució	2%	1%	5%
SALDO	+11	+5	+1

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

Com ja hem comentat, els empresaris de l'oferta complementària qualifiquen la temporada 2013 amb menys negativitat que l'any passat, però els resultats deixen palès que no és suficient una millora de l'ocupació per augmentar la rendibilitat empresarial: un 89% assegura que es mantén en els mateixos nivells de 2012, una dada gens positiva, tenint en compte els resultats dels anys passats.

Sens dubte, quan es parla d'una necessària reconversió del nostre model turístic, s'hi han d'incloure les activitats que conformen l'oferta complementària.

MENORCA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2013

TAULA N°4			
ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	77%	15%	10%
Igual	21%	83%	86%
Disminució	2%	2%	4%
SALDO	+75	+13	+6

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

Menorca també ha experimentat un increment de l'ocupació hotelera en comparació amb l'any 2012. No obstant, malgrat aquestes xifres, el percentatge d'hotelers menorquins que diuen haver millorat la seva rendibilitat és el menor de Balears.

Una vegada més, hem de fer referència a l'excessiva estacionalitat del turisme de Menorca (més marcada que a la resta de les illes) i a les greus dificultats que suposa allargar la temporada turística, principalment per la manca d'un transport ràpid i econòmic com són les companyies aèries de baix cost.

TAULA N°5			
OFERTA COMPLEMENTÀRIA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	8%	3%	5%
Igual	65%	96%	58%
Disminució	27%	1%	37%
SALDO	-19	+2	-32

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

L'increment d'ocupació hotelera no ha significat, en general, un augment en les vendes de les empreses dedicades a l'oferta complementària (restauració, comerç, transports...). És més, un 27% dels empresaris del sector assegura que el volum de negoci ha baixat, el que situa a moltes empreses en una situació d'enormes dificultats i, com és lògic, incapaces de reactivar les contractacions.

Mai ens cansarem de repetir que l'oferta complementària és un dels principals atractius de qualsevol destinació turística i que és fonamental renovar-la de manera urgent.

EIVISSA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2013

TAULA N°6 ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	89%	15%	22%
Igual	10%	84%	74%
Disminució	1%	1%	4%
SALDO	+80	+14	+18

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

Segons la immensa majoria d'empresaris d'allotjament, l'ocupació d'aquesta temporada alta ha estat més elevada que l'any passat. A més, Eivissa és l'illa on la rendibilitat empresarial més ha augmentat respecte la temporada passada, si bé no en paral·lel a l'increment de l'ocupació; així i tot, un 74% de l'empresariat hotelier eivissenc declara una rendibilitat similar a 2011.

Aquestes dades pareixen apuntar que Eivissa és l'illa que millor està suportant la crisi i que, de manera encara lenta, pot començar a generar llocs de feina.

TAULA N°7 OFERTA COMPLEMENTÀRIA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	19%	9%	12%
Igual	79%	90%	87%
Disminució	2%	1%	1%
SALDO	+17	+8	+11

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

L'oferta complementària a Eivissa presenta xifres millors que la resta de les illes. Aquí hem de destacar el bon funcionament de l'oferta lligada a visitants amb un gran poder adquisitiu, que ha experimentat un significatiu augment de la demanda.

No obstant, l'oferta mitjana ha tingut unes vendes similars a 2012, situació negativa si tenim en compte que la rendibilitat de l'any passat no fou bona i que aquestes empreses tenen el gruix de facturació en els escassos mesos que dura la temporada alta.

FORMENTERA

RENDIBILITAT EMPRESARIAL 2013

TAULA N°8 ALLOTJAMENT			
	Ocupació	Preus	Rendibilitat
Augment	85%	15%	21%
Igual	15%	84%	76%
Disminució	0%	1%	3%
SALDO	+85	+14	+18

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

L'anàlisi per a Formentera és molt similar al d'Eivissa: un increment de l'ocupació en relació amb l'any 2012 i un augment de la rendibilitat superior a la mitjana balear.

De nou ens hem de referir a l'excessivament curta temporada turística i al perill real de massificació que pateix una illa tan petita i fràgil com Formentera, que pot estar condemnada si destrueix el que és precisament el seu principal atractiu, l'entorn natural: excés de visitants, elevat nombre de vehicles, manca de control de l'ancorament de vaixells particulars que ancoren a l'illa...

TAULA N°9 OFERTA COMPLEMENTÀRIA			
	Vendes	Preus	Rendibilitat
Augment	16%	8%	10%
Igual	82%	91%	87%
Disminució	2%	1%	3%
SALDO	+14	+7	+7

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

L'oferta complementària a Formentera experimenta un comportament similar que el reflectit l'any passat, sense que això signifiqui que està exempta d'una profunda renovació. A més, i com ja hem comentat al llarg de la revista, és necessari adoptar mesures urgents i efectives per tal d'allargar la temporada turística i evitar el col·lapse que pateix l'illa durant els mesos de juliol i agost.

Una temporada curta repercuteix negativament en tots els factors relacionats amb qualsevol producte turístic: activitat econòmica, estructura laboral, medi ambient...

TEMPORADA ALTA: CONTINUAM SENSE CREAR FEINA

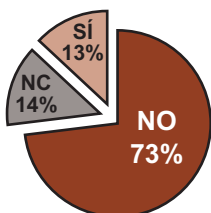
TAULA N°10

ALLOTJAMENT

Bona ocupació hotelera:

- Recuperació mercats emissors
- Problemes a destinacions competidores
- Contractacions de darrera hora

CREACIÓ DE NOUS LLOCS DE FEINA

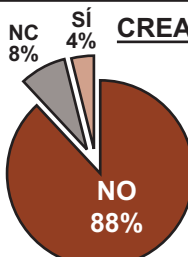
- Escàs marge de beneficis
- Contractació laboral segons necessitats

OFERTA COMPLEMENTÀRIA

Restauració, comerç, transports, oci...

- Dependent de l'ocupació hotelera
- Poder adquisitiu del turista
- Efectes del tot inclòs

CREACIÓ DE NOUS LLOCS DE FEINA

- Temporada curta
- Poca despesa turística
- Tot inclòs / ofertes dels hotels

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

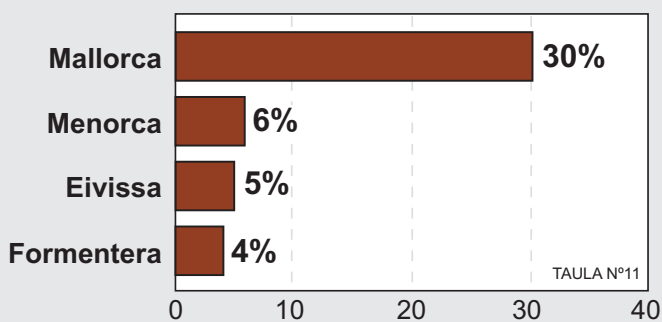
Una de les principals conclusions d'aquest Quadern és que l'ocupació hotelera ha millorat. Ara hem de veure si aquesta millora ha tingut efectes sobre la recuperació del mercat de treball. Com veiem a les gràfiques superiors, només un 13% dels empresaris d'allotjament afirma que s'han creat nous llocs de feina (percentatge que disminueix fins el 4% en el cas de l'oferta complementària).

Per altra banda, els que diuen que no han pogut contractar més ho atribueixen, en el cas de l'allotjament, a l'escàs marge de beneficis i a que ha contractat segons la necessitat de cada moment, mentre que des de l'oferta complementària afirmen que més ocupació no ha significat més despesa turística i destaquen els efectes negatius del model del "tot inclòs" que ja oferten molts d'hotels.

TEMPORADA BAIXA: L'HABITUAL HIBERNACIÓ

PLACES DISPONIBLES A TEMPORADA BAIXA

(previsions 2012-2013)

Percentatge de places disponibles durant la temporada baixa (novembre-abril) sobre el total de places hoteleres a cada illa

Font: Baròmetres Gadeso. Octubre 2013

La taula adjunta és un clar indicatiu de l'estacionalitat que afecta al sector turístic de les illes. Fora de temporada, a Mallorca només hi ha disponible una de cada tres places existents, una xifra que sembla baixa però que queda magnificada pels escassos percentatges que presenten les altres illes. Això afecta greument l'activitat econòmica del sector, que queda pràcticament paralitzada durant

l'hivern. I, naturalment, les conseqüències són molt negatives: **increment molt rellevant de l'atur** quan finalitza la temporada, efectes perversos sobre els **quasi 60.000 fixos discontinus** que hi ha actualment a Balears (i que recordem no computen com aturats registrats), **paralització quasi absoluta de l'oferta complementària**...

En general, la rendibilitat que han obtingut alguns empresaris d'allotjament no és suficient per escometre la necessària **renovació o modernització dels seus establiments** i, per tant, la generació d'activitat econòmica (llocs de feina) en la construcció i serveis derivats.

També hem de fer referència al **nul efecte de la bonificació** en les quotes a la Seguretat Social per contractacions en els mesos de març i novembre (si no hi ha clients, no hi ha feina) i a les **retallades en el pressupost de l'Imerso**, que servia per fer una mica més suportable la temporada baixa.

Per tant, una temporada baixa que s'observa amb més **pessimisme i amb poques perspectives de millora**. La sempre cloquejada lluita contra l'estacionalitat se quedarà, com és habitual, en bones paraules i intencions, però sense aplicar cap pla o mesura amb efectes reals.

Mostra: 400 entrevistes. Error màxim: +5%. Nivell de confiança: 95,5%. Treball de camp: Octubre 2013

Fundació GADESO: C/Ter n°14 1er. Palma de Mallorca - 07009
TEL. +34 971 479503 FAX. +34 971 470042. PÀGINA WEB: www.gadeso.org
E-MAIL: fundaciogadeso@gadeso.org

Dipòsit legal: PM-436-2011

